

Flora en fauna quickscan

Oranjeweg 65 te Zuid-Beijerland

Rapportnr.
Auteurs
Opdrachtgever
Datum uitgave

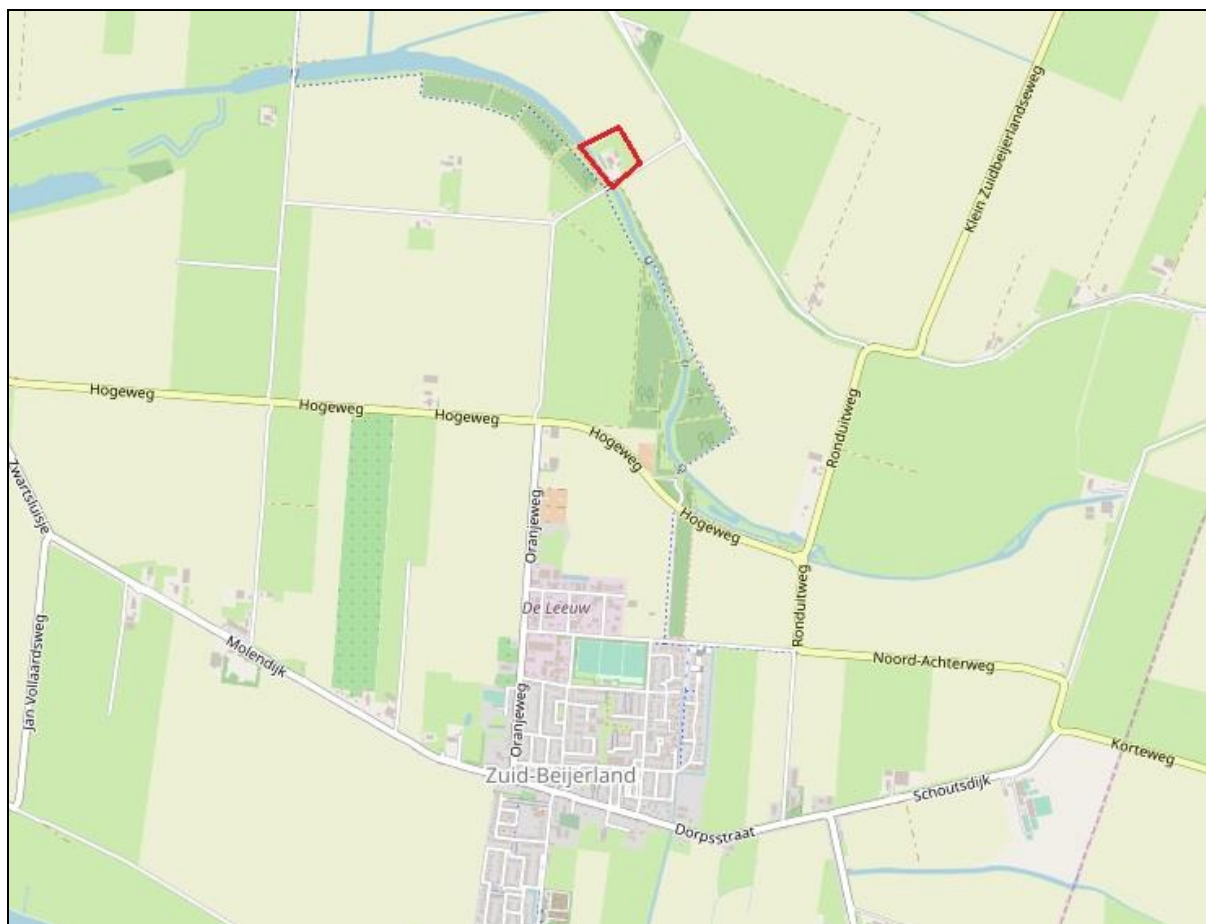
2018-N38
E. van Doorn & S.D. Elzerman
Dhr. R. van de Kamp
10 november 2018

Flora en fauna quickscan Oranjeweg 65 te Zuid-Beijerland

Aanleiding

Het voornemen is om de bestemming van het plangebied aan de Oranjeweg 65 in Zuid-Beijerland aan te passen van agrarisch naar wonen. De boerderij met bijbehorende gronden zijn opgekocht en de nieuwe eigenaar wil een loods op het terrein afbreken. Er is nog geen plan voor mogelijk vervangende bebouwing. De rest van het terrein blijft voorlopig zoals het is. Het plangebied ligt naast de kreek Kleine Gat/Borrekeken in de gemeente Korendijk, provincie Zuid-Holland (Figuur 1). Als onderdeel van de bestemmingsplanwijziging dient de ruimtelijke ontwikkeling ook aan de Wet natuurbescherming getoetst te worden.

Figuur 1. Het erf van de Oranjeweg 65 ligt ten noorden van de bebouwde kom van Zuid-Beijerland (rode kader).

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie hoofdstukken: soortenbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden. De flora en fauna quickscan vormt een verkennend onderzoek naar beschermde situaties in het plangebied. Hiermee kunnen effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de beschermde situatie(s) worden uitgesloten, maar in sommige gevallen is vervolgonderzoek nodig om hier meer zekerheid over te krijgen. De bevindingen kunnen aanleiding geven voor het treffen van beschermingsmaatregelen. Bij de aanwezigheid van (een) beschermde soort(en) kan een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig zijn voor de werkzaamheden.

Methodiek

De flora en fauna quickscan richt zich op de drie hoofdstukken van de Wet natuurbescherming. In het kader van de soortenbescherming is een veldinventarisatie in combinatie met een bureauonderzoek uitgevoerd. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant- of diersoort is

hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Middels een bureauonderzoek zijn actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten verzameld (o.a. RAVON, 2018; FLORON, 2018; SOVON, 2002). Dit levert een lijst met beschermde soorten op die in de omgeving voorkomen. Vervolgens is met een veldinventarisatie, op 17 oktober 2018, in detail het plangebied onderzocht, waarbij gekeken is naar de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en de functie die het gebied kan vervullen voor deze soorten. Bij het veldbezoek is het plangebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De weersomstandigheden (bewolgingsgraad 3/8, 18°C, 3Bft. Noordwest) waren tijdens het veldbezoek voldoende om een gedegen beeld van de situatie te krijgen.

In veel gevallen kan door een quickscan de aanwezigheid worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter voorkomen dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde plant of diersoort te kunnen bepalen. Een quickscan kan in principe op elk moment van het jaar worden uitgevoerd en is gericht op alle beschermde soortgroepen. Vervolgonderzoek moet worden afgestemd op de periode van het jaar dat de beschermde soort(groep) actief is. De trefkans op een bepaalde soort is dan het grootst, waardoor het onderzoek effectief kan worden uitgevoerd. De juiste periode is afhankelijk van de te onderzoeken soort(groep)(en).

In het kader van de gebiedsbescherming (Art. 2.1-2.11 uit Wnb) is een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij wordt een analyse gemaakt van de te verwachten externe effecten die optreden als gevolg van de werkzaamheden, de nieuwe inrichting van het terrein en het toekomstige gebruik van het plangebied. De analyse richt zich op effecten op beschermde natuurgebieden van het Europese netwerk Natura 2000 en het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Wanneer wezenlijke effecten te verwachten zijn dan kan dit aanleiding vormen tot vervolgonderzoek, zoals het berekenen van de stikstofdepositie.

De bescherming van bossen, bomenlanen en monumentale bomen buiten de bebouwde kom is geregeld in Art. 4.1-4.7 uit de Wnb. Binnen de quickscan wordt getoetst of het kappen van bomen in het plangebied leidt tot een overtreding van deze regelgeving. Als dat het geval is dan moet een Omgevingsvergunning worden aangevraagd. Voor bomen binnen de bebouwde kom kan een gemeente zelf bepalen of hier voorwaarden aan het kappen verbonden zijn. Mogelijk is in sommige situaties een kapvergunning nodig.

Het onderzoek richt zich specifiek op de schuur, die verwijderd gaat worden, maar bij de quickscan is ook gekeken naar de omgeving. De schuur staat namelijk niet op zichzelf, maar moet in samenhang met het agrarische erf en de omgeving worden beoordeeld. De mate van samenhang en het te verwachten effect verschilt per soort(groep). Wanneer gesproken wordt over het plangebied dan wordt hiermee het gehele erf bedoeld. De te verwijderen schuur is de projectlocatie.

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. Hieronder is een overzicht gegeven van de Zorgplicht en verbodsbepalingen in de nieuwe wet. De Wnb verschilt van de oude wetten in de formulering van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen. Daarnaast verschilt de lijst van beschermde soorten dieren en planten van de Flora- en faunawet.

Algemene Zorgplicht (Art. 1.11)

In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht. De Wnb richt zich op de bescherming van soorten en gebieden. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden*

veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Verbodsbepalingen (Art. 3.1 t/m 3.10)

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen.

Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom wordt vaak vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht door een ecologisch adviseur. Hiermee wordt niet alleen de aanwezigheid van een soort binnen de projectlocatie bepaald, maar ook het gebiedsgebruik en daarmee het effect van de activiteiten.

In de Wnb zijn de verbodsbepalingen gekoppeld aan de verschillende beschermde soorten vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en internationale verdragen. De verbodsbepalingen, die in het kader van een flora en fauna quickscan van belang zijn, worden besproken in Artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb:

Artikel	Verbodsbepalingen
3.1	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden, te vangen en te verstoren. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, weg te nemen, rapen en onder zicht te hebben. <i>(Soorten genoemd in de Vogelrichtlijn)</i>
3.5	Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren. Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen. Het is verboden de voortplantingsplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. <i>(Soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)</i>
3.10	Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden, te vangen, de vaste verblijf- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen, of te vernielen. <i>(Aangewezen soorten in de bijlage, onderdeel A & B van de Wet Natuurbescherming)</i>

De Wnb deelt beschermde flora en fauna in drie groepen in:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (Vogelrichtlijn).
- Alle internationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn).
- Alle nationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage A & B van Wnb).
- Bij de laatste twee punten gaat het om de bescherming van verschillende inheemse soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, sporenplanten en vaatplanten in Nederland.

De drie gedefinieerde groepen hebben hetzelfde beschermingsniveau in de Wnb. Het is noodzakelijk om voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden een ontheffing aan te vragen indien beschermde flora en/of fauna in de projectlocatie aangetroffen of aangetoond is.

Vogels

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen veel activiteiten minder problemen geven voor de meeste vogelsoorten. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarrond bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen dieren

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de functionele omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vrijstellingsregeling van de verboden

Voor internationaal en nationaal beschermde soorten geldt in sommige gevallen een algemene vrijstelling voor werkzaamheden. Iedere provincie heeft apart bepaald welke flora en fauna valt onder deze vrijstellingsregeling (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b).

De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbeheer van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Natura 2000 en NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa te stoppen worden belangrijke natuurgebieden met elkaar verbonden. Dit netwerk van Europese natuurgebieden is Natura 2000. De wettelijke bescherming van Natura 2000-gebieden in Nederland is verankerd in de Wet Natuurbescherming. Natura 2000-gebieden worden beschermd op basis van het voorkomen van bepaalde soorten flora en fauna en/of waardevolle landschappen. Projecten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling mogen geen negatieve invloed hebben op de doelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Hierbij dient ook de 'externe werking' van een buiten het Natura 2000-gebied gelegen project op het beschermde natuurgebied getoetst te worden.

Het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur) vormt een uitbreiding op het Natura 2000-netwerk binnen Nederland. Binnen het NNN liggen niet alleen beschermde natuurgebieden, maar ook landbouwgebieden die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en grote wateren, zoals de kustzone van de Noordzee en Waddenzee. Door deze gebieden met verbindingzones aan elkaar te koppelen ontstaat een netwerk waar uitwisseling kan plaatsvinden tussen flora en fauna. Op deze manier kan de Nederlandse biodiversiteit worden ondersteund. Het NNN is niet in zijn geheel door een wettelijke kader beschermd, maar door een beleidskader

(Ministerie van LNV en VROM en de provincies, 2006). In de Verordening Ruimte (2016a) heeft de provincie Zuid-Holland beschreven op welke wijze invulling gegeven wordt aan de bescherming van de NNN.

Beschermde houtopstanden

Het derde hoofdstuk van de Wet natuurbescherming heeft betrekking op houtopstanden en is een vervanging van de voormalige Boswet. Monumentale bomen en bospercelen worden wettelijk beschermd. Het is niet toegestaan om deze bomen zomaar te kappen. Gemeenten hebben de bevoegdheid om eigen regelgeving op te stellen voor bomen binnen de bebouwde kom. De regels voor de kapvergunning vallen buiten de reikwijdte van dit onderzoek. Deze informatie kan worden opgevraagd bij de betreffende gemeente.

Resultaten

Hieronder wordt eerst de huidige situatie in het plangebied beschreven. In het kader van de soortenbescherming wordt de geschiktheid van de huidige situatie voor beschermde flora en fauna beschreven. Vervolgens wordt een analyse gemaakt van de relatie tussen het plangebied en beschermde Natura 2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland. Tot slot, wordt in het geval van geplande bomenkap beschreven of deze onder de voorwaarden van de Wet natuurbescherming vallen.

Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied ten noorden van de bebouwde kom van Zuid-Beijerland (Figuur 1). Het agrarische erf ligt aan de Oranjeweg 65. Dit is een druk bereden polderweg vanuit Zuid-Beijerland richting Oud-Beijerland en Nieuw-Beijerland. Het natuurgebied "Borrekeen"/"Kleine Gat" ligt direct ten westen van het plangebied (Figuur 2). Het is één van de karakteristieke kreek in de Hoeksche Waard. Ten westen van de kreek liggen bospercelen van Staatsbosbeheer. Samen maken deze kreek deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (Figuur 12). Rondom het plangebied liggen voornamelijk akkers (Figuur 3).

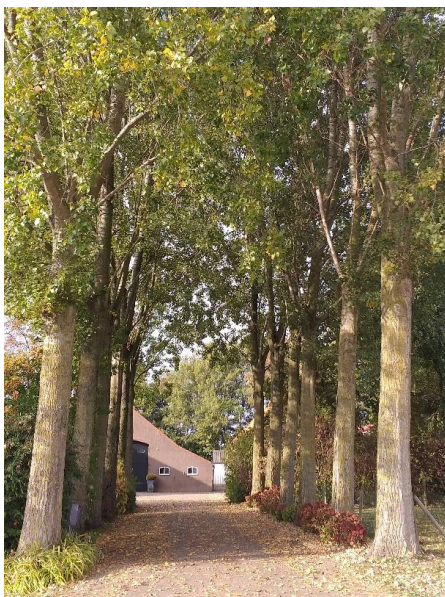

Figuur 2. Borrekeen/Kleine Gat gezien vanaf de Oranjeweg.

Figuur 3. Algemene indruk omliggende agrarische gebied.

Het plangebied bestaat uit een agrarisch erf met een woonboerderij, opstallen en schuren. De oprijlaan wordt geflankeerd met stevige populieren. De oprijlaan komt uit op een soort binnenplaats (Figuur 4). Rondom de binnenplaats (Figuur 5) liggen de monumentale hoofdwoning (gebouwd in 1791) met aangebouwde grote schuur (gebouwd in 1952) en een wagenschuur (gebouwd in 1936; Figuur 6). Via de verharding langs de grote aangebouwde schuur zijn twee moderne schuren bereikbaar. Verder bestaat het erf uit een grote tuin en is het plangebied is omgeven door grote bomen en struwelen. De verharding binnen het plangebied bestaat uit asfalt.

Figuur 4. De oprijlaan vanaf de Oranjeweg naar de binnenplaats.

Figuur 5. Overzicht binnenplaats met omliggende gebouwen (Bron: Funda.nl).

Figuur 6. Aanzicht wagenshuur met platte dakpannen en openslaande deuren.

Het plan is om de moderne loods te slopen (Figuur 7). Deze loods is opgetrokken uit metalen H-binten en houten tussenbalken. De muren bestaan uit metalen golfplaten. Het dak is opgebouwd uit isolatiepanelen met metalen golfplaten erop. De loods heeft twee roldeuren en een loopdeur. Deze loods wordt gebruikt als caravanopslag (Figuur 8). Langs de loods staat een kleine houtwal van geknotte elzen *Alnus spec.* Achter de loods staan een aantal grote bomen die het einde van het plangebied markeren (Figuur 9).

Figuur 7. De moderne loods waar de quickscan op gericht is.

Soortenbescherming

Hieronder worden de aangetroffen (beschermde) soorten besproken aan de hand van verschillende soortgroepen. Daarnaast worden een analyse gemaakt van beschermde soorten die tijdens het veldbezoek niet actief waren. Op basis van het voorkomen en biotoop wordt een inschatting gemaakt van de geschiktheid van de lokale situatie voor afwezige beschermde soorten.

Vogels – jaarrond beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is een selectie aan vogelsoorten waarvan de vaste nest- en rustplaatsen jaarrond beschermd zijn. Deze soorten hebben allen bomen of gebouwen nodig om te kunnen nestelen. Een aantal van deze soorten broedt op erven in de Hoeksche Waard (Luitwieler *et al.*, 1999).

De Huismus *Passer domesticus* verkiest zijn broedplaats vaak onder dakpannen van diverse soorten gebouwen, evenals de jaarrond beschermde Gierzwaluw *Apus apus* (SOVON, 2002). Ten tijde van het veldbezoek was het broedseizoen ten einde en waren de Gierzwaluwen reeds in hun overwinteringsgebieden in Afrika. Huismussen zijn standvogels en jaarrond aanwezig. Tijdens het veldbezoek is binnen het plangebied en in de directe omgeving geen Huismus waargenomen. De moderne loods wordt niet geschikt geacht als nestgelegenheid voor de Huismus. De dakplaten sluiten naadloos op elkaar aan. Bovendien bevindt zich onder de dakbedekking geen dakbeschot, waardoor nestgelegenheid ontbreekt (Figuur 8).

De grote schuur, die aan het woonhuis geschakeld is, wordt wel geschikt geacht als nestgelegenheid voor beide vogelsoorten. De scheef liggende en kapotte dakpannen bieden de mogelijkheid om op het dakbeschot te komen. Gierzwaluwen kunnen ook in de opening tussen dak en de overhangende dakpannen aan de kopgevel vliegen. In dit geval kan niet uitgesloten worden dat de Gierzwaluw via de overhangende dakpannen op het dakbeschot kunnen komen. Dit heeft geen gevolgen voor het verwijderen van de moderne loods, maar wel voor het geval er verbouwingen aan de grote schuur plaats gaan vinden.

Van alle jaarrond beschermde roofvogels zijn Kerkuil *Tyto alba* en Steenuil *Athene noctua* de enige soorten die gebruik maken van gebouwen om te broeden. Deze twee soorten komen verspreid in de hele Hoeksche Waard voor (Luitwieler *et al.*, 1999). De moderne loods biedt geen ruimte voor deze soorten om binnen te komen. De loods is het grootste deel van de tijd gesloten en er zijn geen openingen waar een uil doorheen past. Daarnaast zijn binnen geen sporen gevonden, die duiden op de aanwezigheid van een uil.

De verschillende bomen op het erf kunnen geschikt zijn als nestgelegenheid voor een roofvogel. Tijdens het veldbezoek waren de bomen nog volop in blad. Eventuele nesten waren minder goed zichtbaar, maar er zijn geen nesten gevonden. Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat verschillende soorten roofvogels in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het gaat hierbij om Buizerd *Buteo buteo*, Havik *Accipiter gentilis* en Sperwer *Accipiter nisus* (Sovon, 2018). Het is niet uit

te sluiten dat een roofvogel broedt in een van de bomen rond het plangebied. In verband met verstoringsgevaar is het aan te raden de loods buiten het broedseizoen te slopen.

Overige vogels

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen uitgevoerd, maar de aanwezige vogels geven een beeld van de potentiële broeders binnen het plangebied. Rond de moderne loods zijn op het erf algemeen voorkomende vogelsoorten als Merel *Turdus merula*, Zanglijster *Turdus philomelos*, Roodborst *Erithacus rubecula*, Koolmees *Parus major*, Pimpelmees *Cyanistes caeruleus*, Ekster *Pica pica* en Vink *Fringilla coelebs* waargenomen. Deze soorten kunnen allen tot broeden komen binnen het plangebied. Soorten als Roodborst, Merel en Pimpelmees kunnen nestelen in de houtwal naast de loods. Voor de Vink en Ekster zijn de bomen en struiken achter de loods interessant (Figuur 9). Alle broedende vogels zijn beschermd onder de Wnb. Voor het afbreken van de loods is het belangrijk om in de planning op te nemen dat dit buiten de broedtijd gebeurt. Hierbij zal verstoring van mogelijke nesten in de houtwal en de achterliggende bomen voorkomen worden.

Indien in de toekomst een boom of struiken verwijderd worden dan dient altijd met broedende vogels rekening gehouden worden, ongeacht welke inheemse vogelsoort het betreft.

Figuur 8. Binnenkant van de loods.

Figuur 9. Aanzicht houtwal en achterliggende bomen rond de loods.

Zoogdieren – vleermuizen

Van de strikt beschermde zoogdieren op basis van de Europese Habitatrichtlijn uit de Wnb moest op basis van de verspreiding en het biotoop vooral rekening gehouden worden met vleermuizen (Broekhuizen *et al.*, 2016). Bij vleermuizen zijn niet alleen de dieren zelf, maar ook drie gebiedsfuncties beschermd. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes.

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats kiezen in gebouwen of in bomen. Dit is afhankelijk van de soort en tijd van het jaar (Limpens *et al.*, 1997). Vleermuissoorten, die in deze regio in gebouwen verblijven, zijn onder andere Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus*. Deze soorten komen allen wijdverspreid binnen de Hoeksche Waard voor (Zoogdierverseniging, 2018).

Een geschikte verblijfplaats, zoals een open spouwmuur, heeft altijd een vrij aan- en uitvliegpunt, een temperatuurgradiënt en geschikte vochtigheidsgraad nodig (Limpens *et al.*, 1997). Verblijfplaatsen in de loods kunnen eenvoudig worden uitgesloten op basis van het bouwkundig ontwerp. De loods heeft geen geschikte holtes om de geschikte temperatuurgradiënt of vochtigheidsgraad te bieden. Er kan niet uitgesloten worden dat er geschikte verblijfplaatsen zitten in de woning, de geschakelde schuur en de wagenschuur. Verder zijn de bomen op het erf niet gecontroleerd op holtes en scheuren, waar een vleermuis gebruik van kan maken. Gezien de grootte van de bomen komen diverse exemplaren in aanmerking als potentiële verblijfplek indien het holtes bevat. De sloop van de loods heeft geen invloed op deze mogelijke verblijfplaatsen.

Het gehele plangebied omvat een mooie oprijlaan met hoge populieren *Populus spec.*, veel bomen, bosschages en houtwallen. Deze structuren vormen samen een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Vaste vliegroutes van vleermuizen lopen vooral langs lintvormige structuren, zoals bomenrijen en huizenblokken met groene achtertuinen (Limpens *et al.*, 1989). Het plangebied grenst direct aan de Borrekeek. Deze kreek is een ideaal lintvormige structuur voor vleermuizen. Daarnaast

liggen langs de Borrekeken diverse bospercelen die geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Aangenomen kan worden dat er een vaste vliegroute van vleermuizen loopt over/langs de Borrekeken langs het plangebied. Daarnaast is het plangebied een geschikt foerageergebied voor vleermuizen, maar niet essentieel, omdat het niet de enige mogelijkheid is voor vleermuizen om aan voedsel te komen in de omgeving. De foerageermogelijkheden en vliegroute zullen niet aangetast worden door de sloop van de loods.

Zoogdieren – Landgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen levende wilde zoogdieren waargenomen. In de loods lagen veel keutels van Bruine rat *Rattus norvegicus* (Lange *et al.*, 2003; Figuur 10). Achter de caravans was een doos met rattengif neergezet. In de loods is een dode Bosmuis *Apodemus sylvaticus* (Figuur 11). Deze is waarschijnlijk slachtoffer van het gif geworden. Verder kunnen Egel *Erinaceus europaeus* of kleine marterachtigen, zoals Wezel *Mustela nivalis* en Bunzing *Mustela putorius*, actief zijn binnen het plangebied. Een overwinterings- of voortplantingsplaats is mogelijk onder de houtwal naast de loods en struiken en bomen langs het plangebied.

Met uitzondering van de Bruine rat, zijn deze soorten nationaal beschermd op basis van Art. 3.10 uit de Wnb, maar staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). De Bruine rat mag bestreden worden in geval van overlast.

Figuur 10. Keutels van Bruine rat in de loods.

Figuur 11. Dode Bosmuis in de loods.

Amfibieën

Er bevinden zich geen waterpoelen binnen het plangebied. Het is niet geheel uitgesloten dat een rondzwervend individu van Bruine kikker *Rana temporaria* of Gewone pad *Bufo bufo* op het terrein kan komen. Langs het plangebied ligt de kreek. Hier kunnen algemene amfibieën in voorkomen, waarvan de volwassen dieren naar de omgeving zwerven voor een schuilplaats. Deze soorten zijn nationaal beschermd (Art. 3.10 uit Wnb) en staan op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Overigens kan de Rugstreeppad *Epidalea calamita*, die vanwege zijn opportunistische gedrag op bouwterreinen kan verschijnen, worden uitgesloten. Het biotoop in het plangebied en de wijde omtrek is ongeschikt voor deze Habitatrichtlijn-soort en hij is nog nooit waargenomen in de Hoeksche Waard (RAVON, 2018; Creemers & van Delft, 2009).

Overige soortgroepen

De aanwezigheid van strikt beschermde vaatplanten kan uitgesloten worden op basis van de grote hoeveelheid verharding direct rond de loods. Daarnaast is het terrein goed onderhouden en schoon. Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op ruime afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Dit is het Haringvliet ten zuiden van het terrein op meer dan 3 kilometer afstand. Een wezenlijk negatief effect kan gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen ontwikkeling redelijkerwijs worden uitgesloten. De Borrekeken en het Kleine Gat maken onderdeel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Deze grenzen aan het plangebied (Figuur 12). Het verwijderen van de loods ontnemt geen terrein van het natuurnetwerk. Bovendien is ook geen direct negatief effect te verwachten, zoals het onderbreken van verbindingzones of een extern effect op de kreek. Bij eventuele toekomstige ontwikkelingen moet wel rekening gehouden worden met effecten op het NNN. Een wezenlijk negatief effect op het NNN door het verwijderen van de loods kan worden uitgesloten.

Figuur 12. De ligging van het plangebied (bij de rode pijl) ten opzichte van het NatuurNetwerk Nederland (groen en paars).

Beschermde houtopstanden

Voor het verwijderen van de loods worden geen bomen gekapt. Er zijn daardoor op dit vlak geen aandachtspunten vanuit de Wet natuurbescherming.

Conclusie en aanbevelingen

Het voornemen is om de bestemming van het plangebied aan de Oranjeweg 65 in de gemeente Korendijk, provincie Zuid-Holland, aan te passen van agrarisch naar wonen. De boerderij met bijbehorende gronden zijn opgekocht en de nieuwe eigenaar wil een loods op het terrein afbreken. Er zijn geen plannen voor mogelijk vervangende bebouwing. De rest van het terrein blijft (voorlopig) zoals het nu is. Een flora en fauna quickscan is uitgevoerd om aanwezigheid van beschermde flora en fauna in kaart te brengen. Daarnaast is gekeken naar mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden. De quickscan bestond uit een bureauonderzoek en veldbezoek. Hierbij zijn de effecten op beschermde soorten, natuurgebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming zo nauwkeurig mogelijk ingeschat. Dit heeft geleid tot de volgende bevindingen:

Broedvogels

De moderne loods biedt geen mogelijkheden voor jaarrond beschermde vogels. De dakplaten sluiten op elkaar aan en onder het dak ontbreekt is geen dakbeschot. Er zijn geen gaten of spleten waar een vogel doorheen past. Voor het grootste deel van de tijd zijn de deuren van de loods dicht, waardoor het ontoegankelijk is. Binnen zijn geen sporen van nesten van jaarrond beschermde vogels gevonden. Bij de andere gebouwen en in enkele bomen is de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels niet geheel uitgesloten. De woning met achter gelegen wordt bijvoorbeeld wel geschikt geacht voor Huismus en Gierzwaluw. Hetzelfde geldt voor de wagenshuur. In de bomen kan mogelijk een roofvogel als Buizerd of Sperwer nestelen. Voor toekomstige verbouwingen aan de woning en overige schuren zal soortengericht onderzoek nodig zijn. Het afbreken van de moderne loods heeft geen invloed op mogelijke nestgelegenheden elders binnen het plangebied.

In algemene zin moet bij het verwijderen van de loods rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedvogels. De houtwal direct naast de loods is geschikt als nestgelegenheid voor zangvogels, zoals Roodborst, Merel en Pimpelmees. De bomen achter de loods zijn geschikt als nestplaats voor vogels als Vink en Ekster. Aangezien de nesten van alle inheemse broedvogels in Nederland beschermd zijn gedurende de broedtijd (Art. 3.1 uit Wnb) wordt aangeraden te werken buiten deze kwetsbare periode. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek. Een Houtduif kan bijvoorbeeld in september nog starten met broeden.

Zoogdieren

Op basis van het biotoop konden de meeste strikt beschermde zoogdieren worden uitgesloten. Alleen met vleermuizen moest op voorhand rekening gehouden worden. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de drie beschermde gebiedsfuncties van vleermuizen. De moderne loods wordt niet geschikt geacht voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Het bouwkundige ontwerp zorgt niet voor de juiste klimatologische omstandigheden voor vleermuizen. Bovendien bevat de loods geen openingen die de binnenruimte toegankelijk maken. Verblijfplaatsen van vleermuizen in de andere gebouwen binnen het plangebied kunnen niet uitgesloten worden. Met name de grote schuur achter de woning is geschikt voor vleermuissoorten die via de overhangende dakpannen op het dakbeschot kunnen komen. Naast verblijfplaatsen is gekeken naar de functie van het plangebied als essentieel foerageergebied en vaste vliegroute. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het plangebied waarschijnlijk langs een vaste vliegroute voor vleermuizen ligt. De kreek Borrekeel loopt vanuit Zuid-Beijerland in noordelijke richting langs het plangebied. Dit maakt het plangebied één van de foerageergebieden langs de Borrekeel. Het plangebied is groen, biedt beschutting en daarmee (waarschijnlijk) voedsel voor vleermuizen. Aangezien er meerdere foerageergebieden langs de Borrekeel liggen, kan dit gebied niet aangemerkt worden als essentieel. Het verwijderen van de loods heeft geen effect op de foerageermogelijkheden voor vleermuizen. Het onderbreekt ook niet de vliegroute.

De aanwezigheid van beschermde zoogdieren, die vallen in de categorie van 'nationaal beschermde soorten' (Art. 3.10 uit de Wnb), zoals Egel, Bosmuis en kleine marterachtigen is in het plangebied niet uit te sluiten. In de schuur en stal zijn sporen gevonden van Bruine rat en een dode Bosmuis. Vooral de houtwal en achterliggende bomen en bosschages zijn geschikt voor deze soorten om in te verblijven. Deze soorten staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Dit houdt in dat deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, maar nog wel de Zorgplicht van toepassing is (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

Overige soortgroepen

De tuin en verharding binnen het plangebied worden netjes bijgehouden, waardoor op basis van de aanwezige soorten en het biotoop strikt beschermde vaatplanten redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten. Algemene amfibieën, zoals Bruine kikker en Gewone pad, kunnen uit de omgeving op het

terrein komen. Vanuit de Zorgplicht (Art. 1.11 uit Wnb) moet hiermee rekening gehouden worden, omdat de algemeen voorkomende amfibieën zijn opgenomen op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland. Voor de strikt beschermde soorten van andere soortgroepen wordt het plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht.

Gebiedsbescherming

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is dermate groot en de activiteit dermate beperkt dat een negatief effect op beschermde natuurgebieden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Een wezenlijk negatief effect op de naastgelegen terreinen van het NatuurNetwerk Nederland kan ook worden uitgesloten. De nieuwe inrichting van het plangebied ontnemt geen terrein van het natuurnetwerk.

Beschermde houtopstanden

Bij het verwijderen van de loods worden geen bomen gekapt. Er zijn dus geen conflicten te verwachten met de wetgeving op het gebied van houtopstanden.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat voor de sloop van de moderne loods geen bezwaren zijn vanuit de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Elders op het erf zijn wel mogelijkheden voor beschermde soorten, maar deze worden niet negatief beïnvloed door het verwijderen van de loods. Externe effecten naar beschermde natuurgebieden door deze activiteit kunnen ook worden uitgesloten. Bij het verwijderen van de loods moet wel rekening gehouden worden met het broedseizoen en dient de Zorgplicht in acht genomen te worden.

Vervolgstappen en aanbevelingen

Het plangebied wordt geschikt geacht voor een aantal 'nationaal beschermde soorten'. Om invulling te geven aan de Zorgplicht worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Het verwijderen van de loods wordt bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd. Dit om verstoring van vogelnesten in de houtwal en bomen te voorkomen. Alle broedende inheemse vogelsoorten en hun nesten zijn beschermd. Het broedseizoen duurt globaal vanaf half maart tot en met half juli, maar is soort specifiek. Er is geen sprake van een wettelijk beschermde periode. De bescherming heeft betrekking op het bewoond zijn van het nest.
- Naast broedvogels kunnen in de houtwal kleine zoogdieren als Egel, Wezel en Bunzing zich verschuilen. Geef de aanwezige dieren de mogelijkheid om het terrein te verlaten of verplaats de dieren zorgvuldig naar een geschikte plaats elders in de omgeving. Hetzelfde geldt in het geval amfibieën op het terrein aangetroffen worden.
- Het rattengif in de loods is van invloed op andere muizensoorten. Deze muizen kunnen op hun beurt gegeten worden door uilen en roofvogels. Aanbevolen wordt om het rattengif te verwijderen, zodat verspreiding van het gif in de voedselketen voorkomen wordt.
- Mocht in de toekomst besloten worden om één van de gebouwen te verbouwen, renoveren of slopen dan wordt aanbevolen om eerst onderzoek te doen naar aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten en verblijfplaatsen van vleermuizen. Hetzelfde geldt voor het verwijderen van bomen en/of struiken. Men dient rekening te houden met beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming ongeacht of voor de activiteit een andere vergunning of ontheffing nodig is.

Literatuur

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur in Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red). 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

FLORON. 2018. *NDFF Verspreidingsatlas planten*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/maatplanten>, geraadpleegd op 15 oktober 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

Lange, R., Twisk, P., van Winden, A. en van Diepenbeek, A. 2003. *Zoogdieren van West-Europa*. 2e druk. KNNV Uitgeverij/Zoogdiervereeniging VZZ, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. *Vogels van de Hoeksche Waard*. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Ministerie van LNV en VROM en de provincies. 2006. *Spelregels EHS*. Ministerie van LNV, Den Haag.

Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016a. *Verordening Ruimte 2014 – Actualisering 2016*. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

Provinciale Staten Zuid-Holland. 2016b. *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*. Provinciaal Blad Nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

RAVON. 2018. Rugstreeppad *Epidalea calamita*. In: *NDFF Verspreidingsatlas amfibieën*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/A232>, geraadpleegd op 15 oktober 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Sovon. 2018. *Voorlopige verspreidingskaart broedseizoen*. Verkregen via <http://www.vogelatlas.nl/atlas/soorten/deel/B>, geraadpleegd op 15 oktober 2018. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Zoogdiervereeniging. 2018. *NDFF Verspreidingsatlas zoogdieren*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>, geraadpleegd op 15 oktober 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

Flora en fauna quickscan Oranjeweg 65 te Zuid-Beijerland

Status uitgave **Concept**
Rapport nr. 2018-N38
Auteurs Ing. Evelien van Doorn (Nature4All) & Sander D. Elzerman, MSc (Elzerman Ecologisch Advies)
Datum uitgave 10 november 2018

Foto's Evelien van Doorn
Kaartmateriaal OpenStreetMap-auteurs 2018 (CC BY-SA), Provincie Zuid-Holland 2018

Projectnr. 2018073
Opdrachtgever Dhr. Ramon van de Kamp

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.